

Nuoret eivät enää usko tulevaisuuteen, eikä se ole ihme

On aikuisten tehtävä muuttaa asioita siten, että nuorilla olisi syytä uskoa tulevaisuuteen. Tällä hetkellä aikuiset toimivat aivan päinvastoin.

Nuoret ovat taas saaneet lukea sosiaalisesta ja perinteisestä mediasta, että aikuisten mielestä he ovat pilalla ja vähintään vääränlaisia. Keskustelu alkoi, kun osa tuhannesta taidetestaajasta häiritsi käytöksellään Kansallisbaletin COW-teoksen näytöstä.

Tanssijat kertoivat, että nuoret huutelivat läpi esityksen ja joku heitti yhtä tanssijaa pienellä esineellä.

Taidetestaajat on kulttuurikasvatusohjelma, jossa kahdeksaluokkalaiset pääsevät kokemaan kulttuuriesityksiä. Vuodesta 2017 lähtien vierailuja on ollut yhteensä lähes miljoona.

Ohjelmaa rahoittavat Suomen Kulttuurirahasto ja Svenska kulturfonden. Aiemmin sitä rahoitti myös opetus- ja kulttuuriministeriö, mutta nykyinen hallitus lopetti rahoituksen.

Häiriköinti ja esiintyjien vahingoittaminen ei tietenkään ole hyväksyttävää. Kaikenlaista voi kuitenkin tapahtua, kun yleisönä on 14-vuotiaita. Osa nuorista oli ensimmäistä kertaa elämässään kulttuuriesityksessä. Heillä voi olla monenlaisia syitä käytökselleen.

Sen sijaan, että aikuiset puhuvat toistuvasti nuorten yli ja ohi, aikuisten kannattaisi miettiä nuorten kanssa, mitä voisi tehdä toisin. Tapauksen aiheuttama keskustelu muistutti kuitenkin jälleen, miksi nuorten usko aikuisiin ja yhteiskuntaan on koetuksella.

Keväällä julkaistu nuorisobarometri kertoi huolestuttavasta muutoksesta: nuorten usko tulevaisuuteen on selvästi heikentynyt. Optimistisesti omaan tulevaisuuteensa suhtautuvien nuorten määrä on romahtanut lähes 20 prosenttiyksikköä kahdeksassa vuodessa. Nyt enää 61 prosenttia suhtautui tulevaisuuteen optimistisesti.

Myös muissa kyselyissä on havaittu, että tulevaisuuteen uskovien nuorten osuus on laskenut. Nuoret eli 15–29-vuotiaat luottavat tulevaisuuteensa jopa vähemmän kuin muut ikäryhmät. Se ei ole ihme, kun katsotaan, mitä maailmassa ja Suomessa on tapahtunut heidän elinaikanaan.

Nuorten luottamus ylisukupolvisen oikeudenmukaisuuteen horjuu, eikä heidän huoliaan oteta vakavasti. Ilmastomuutos ja luontokato kiihtyvät, koska aikuisten toimet ilmastopolitiikassa ovat riittämättömiä. Suuri osa nykynuorista ei ole elänyt talouskasvun aikana. Koko heidän elinaikansa on karsittu julkisia palveluja ja puhuttu eläkerahojen riittämättömyydestä.

Sitran tuoreen ennakointikatsauksen kirjoittajat kuvaavat tulevaisuudenuskon horjumista nykynuorten sukupolvikokemukseksi ja pohtivat, mitä tapahtuu, jos nuoret menettävät uskonsa kokonaan. Sillä olisi vakavia seurauksia koko yhteiskunnalle.

Useimmat lapset ja nuoret ovat yhä tyytyväisiä elämäänsä. Nuorten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus eriytyvät kuitenkin sukupuolen ja perhetaustan mukaan. Helsingin kaupunkitiedon tutkimuksen mukaan yhdeksäsluokkalaisista tyytyväisimpiä elämäänsä ovat suomalaistaustaiset pojat, jotka kokevat perheensä taloudellisen tilanteen erittäin hyväksi. Tytöt kokevat hyvinvointinsa poikia heikommaksi syntyperästä tai perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Kaikilla nuorisosukupolvilla on ollut omat uhkakuvansa. Tässä ajassa on Sitran katsauksen tekijöiden mukaan poikkeuksellista, että nuorilla ei ole yhteisiä visioita ja näköaloja toivottaviin ja tavoittelemisen arvoisiin tulevaisuuksiin. Nuorissa ei ole vikaa, vaan aikuisten pitäisi muuttaa asioita siten, että nuorilla olisi syytä uskoa tulevaisuuteen. Heti pitäisi puuttua perusasioihin, kuten lapsiköyhyyteen ja nuorten mielenterveysongelmiin.

Vaan toisin käy. Hallituksen leikkaukset sosiaaliturvaan pudottavat yli 30 000 uutta lasta ja nuorta köyhyysrajan alapuolelle.

Sukupolvien luottamusta ei paranna, jos myös aikuiset käyttäytyvät huonosti, kuten joku Taidetestaajat-keskusteluun osallistunut huomauttikin. Aseman lapset -yhdistyksen liikkuvan työn päällikkö kertoi HS:n jutussa [1.11.2025], että aikuisten ja nuorten väliset yhteenotot esimerkiksi kauppakeskuksissa ovat lisääntyneet.

Kun nuorilla on vaikeaa, he oireilevat. Kun nuoret oireilevat, voidaan alkaa ajatella, että nuoret ovat ongelma. Sellainen on laiskaa ajattelua.

Kirjoitus on HS:n pääkirjoitustoimituksen näkemys, joka heijastaa lehden periaatelinjaa.

*_*_*

Helsingin Sanomien periaatelinja

29.1.2020 10:47

Helsingin Sanomat on sitoutumaton päivälehti, joka pyrkii edistämään ja vahvistamaan kansanvaltaisuutta, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja mielipiteen vapautta. Tehtäväänsä lehti toteuttaa ensisijaisesti tasapuolisen, nopean ja luotettavan uutisvälityksen avulla.

Helsingin Sanomat määrittää kantansa itsenäisesti, riippumatta poliittisista tai taloudellisista päätöksentekijöistä tai muista painostusryhmistä. Tätä riippumattomuuslinjaansa lehti seuraa myös päivittäisessä uutisvälityksessään.

Pyrkiessään puolustamaan ja vahvistamaan moniarvoisen yhteiskunnan kansanvaltaisuutta Helsingin Sanomat kiinnittää erityistä huomiota mielipiteen vapauden toteutumiseen.

Helsingin Sanomien käsityksen mukaan yhteiskunnan tasapainoinen kehitys on mahdollinen vain silloin, kun kaikkia kansalaisia palvelevan, monipuolisen tiedonvälityksen jatkuvuus on taattu.

Uutisvälityksessään Helsingin Sanomat pitää tavoitteena sellaisen kokonaiskuvan muodostumista, joka koostuu kansalaisten omaehtoisille ratkaisuille tarpeellisista tiedoista.